

Štefan Németh – Šamorínsky: Complete Works for Piano

Magdaléna Bajuszová patrí k špičkovým predstaviteľom slovenskej klavírnej interpretačnej generácie súčasnosti. Jej meno výnimočne rezonuje v odborných hudobných kruhoch kvôli tomu, akým spôsobom pristupuje k interpretácii hudobných diel, akým spôsobom dokáže uchopiť interpretovanú hudbu, ako logicky a pritom nanajvýš pôvabne i dramaticky tlmočiť hudobné myšlienky. Rovnako jej odborný verbálny prejav má vysokú intelektuálnu úroveň, odborný fundament i vysokú jazykovú kultúru.

Každá činnosť pani magisterky Bajuszovej, ktorá súvisí s hudobným interpretačným umením, je vykonávaná s obdivuhodnou precíznosťou, absolútnym nasadením a nevšedne. Pri pohľade do sumáru jej odborných činností môže čitateľ zistiť, akým výrazným spôsobom zasiahla pani magisterka predovšetkým do oblasti slovenskej hudby, akým výrazným spôsobom z hľadiska kvalitatívneho i kvantitatívneho naštudovala, predviedla i nahrála veľké množstvo diel slovenských autorov.

Je potrebné zdôrazniť, že interpretácia novonaštudovaných diel a premiér nových skladieb je často náročnejším spôsobom prezentácie umelca, než opakovane interpretovaný štandardný repertoár klasických diel. M. Bajuszová si získala svojim prístupom, interpretáciou týchto (ale nielen týchto) diel rešpekt a obdiv. Vo výpočte diel slovenských autorov, ktoré realizovala by som chcel vyzdvihnúť predovšetkým jej interpretáciu skladieb Ilju Zeljenku, jej hlboké pochopenie a mimoriadnu symbiózu s charakterom jeho hudby a tiež spôsob, akým realizovala nahrávku i koncerty skladieb J. Kolkoviča, predovšetkým jeho Deväť prelúdií pre klavír, skladby extrémnej obtiažnosti, ktoré predviedla a nahrála v ohromujúcej interpretácii. Podobne je to aj v prípade iných ako slovenských autorov, napríklad jej interpretácia diela B. Bartóka a iných.

Pedagogickú činnosť M. Bajuszovej som mal možnosť sledovať z pozície vedúceho Katedry klávesových nástrojov HTF VŠMU od jej začiatkov. Jej dôslednosť, angažovanosť a vysoká odbornosť popri vľúdnom a zodpovednom prístupe v individuálnom vzťahu k študentom je obdivuhodná. Jej hlboký ponor do problematiky je typický pre všetky odborné činnosti, ktoré realizuje. Sústreďuje sa predovšetkým na kvalitu interpretačných procesov, rovnako v prípade klavírnej hry, ako i vo verbálnej rovine.

K svojej habilitácii predkladá CD nahrávku s interpretáciou klavírnych diel Štefana Németha Šamorínskeho. Keďže sa jedná o jeho autorské CD nebudem sa vyjadrovať k jednotlivým dielam samostatne, skôr by som zhrnul a vyzdvihol výsledný efekt percepcie interpretovaných diel.

Pani magisterka interpretačne uchopila skladby Š. N. Šamorínskeho veľmi dôsledne. Jej prednes pôsobí pútavo a vysoko profesionálne. Diela podľa svojich jednotlivých nálad znejú často vo

vrúcnych meditatívnych polohách, ale aj hravo i energicky, inokedy intenzívne v cantabilnom tóne i strhujúco.

V interpretácii M. Bajuszovej neprejde bez povšimnutia ani jeden motív a fráza. Každý detail je využitý v prospech celku, vrstvenia hudobných postupov, hudobnej logiky a kontrastu. Hudba v jej podaní je vždy pod kontrolou, ale nikdy túto racionalitu nezdôrazňuje, usiluje sa o prirodzený tok a pulz hudby.

Ak by som mal s niečím v interpretácii pani magisterky polemizovať, bolo by to na len akademickej úrovni a týkalo by sa to len oblasti vkusu a emočne vypätých úsekov, ktoré by mohli pôsobiť viac spontánne, možno viac náhlivo a nepokojne, či prekvapujúco, pre zvýšenie kontrastu v skladbách. Predpokladám však, keďže som M. Bajuszovú počul hrať niektoré z uvedených skladieb na koncerte, dá sa to pripísať na vrub spôsobu práce pri štúdiomom nahrávaní, ktorý je zásadne odlišný od koncertnej atmosféry.

Hudba Németha Šamorínskeho s mnohými ľudovými motívmi a často spracovanými v impresionistickom duchu nachádza v M. Bajuszovej pravú interpretku – vysvetľuje hudbu, a upozorňuje na jednotlivé nálady, vytvára hudobné frázy, pričom vždy dá šancu poslucháčovi na vnem a vtiahne ho so sebou do hudobného diania, pomáha mu pochopiť význam i štruktúru hudobného textu. Rubato jej slúži na dovysvetlenie i akoby ohľad k poslucháčovi. Zvuk je precízny, tón spevný, faktúra jasne štrukturovaná. Dokáže si pohrávať s témami, vychutnáva si frázovanie, roztvára a pointuje i uzatvára témy v nosnom a svietivom tóne. V meditatívnych náladách sa cíti najlepšie, často sa vzdáva ťahu vpred a dáva prednosť dôslednosti vysvetľovania. Vzápätí však dokáže navodiť mladistvú energiu a svojou skvelou prstovou technikou nechá pôsobiť hudbu strhujúco.

Nadchádzajúcu frázu, zmenu nálady akoby avizuje už s predstihom, čo je poslucháčsky vd'ačné, interpretačne to pôsobí veľmi skúsene a profesionálne.

M. Bajuszová a jej tvorba patrí k tomu najlepšiemu, čo môže slovenská klavírna interpretačná scéna ponúknuť. Portfólio jej interpretačných i pedagogických činností je dostatočne bohaté a vysoko profesionálne.

Na základe uvedeného navrhujem udeliť p. Bajuszovej titul „docent“.

prof. Mgr. art. Daniel Buranovský, ArtD.

V Bratislave, 28.12.2015